

به نام یزدان پاک

همه سوال های

زبان و ادبیات فارسی

(جلد ۹)

تالیف و تدوین
گروه مولفین پردازش

فهرست مطالب

آزمون کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی ۱۴۰۲

نظم فارسی		۴۰۷
پاسخنامه نظم فارسی		۴۱۱
نثر فارسی		۴۳۳
پاسخنامه نثر فارسی		۴۳۶
کلیات مسائل ادبی		۴۵۲
پاسخنامه کلیات مسائل ادبی		۴۵۶

آزمون کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی ۱۴۰۳

نظم فارسی		۴۷۸
پاسخنامه نظم فارسی		۴۸۲
نثر فارسی		۵۰۷
پاسخنامه نثر فارسی		۵۱۰
کلیات مسائل ادبی		۵۲۸
پاسخنامه کلیات مسائل ادبی		۵۳۱
منابع		۵۵۴

آزمون کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی ۱۴۰۲

نظم فارسی



۱۵۶۱. در ابیات زیر به کدام موضوع اشاره شده است؟

- آب کبود بوده چون آینه زدوده
عالم بهشت گشته است عنبر سرشت گشته است
صندل شده است سوده، کرده به می مطراً
کاشانه زشت گشته است صحرا چو روی حورا
(۱) شفاف شدن آب در بهار
(۲) دعوت به بزم آرای
(۳) یخ زدگی آب در زمستان
(۴) تحریض به دیدار زیبارویان

۱۵۶۲. مفهوم بیت زیر به کدام گزینه نزدیک است؟

- جان گرامی به پدر باز داد
(۱) گنج زری بود در این خاکدان
کالبد تیره به مادر سپرد
(۲) آن ملک با ملکی رفت باز
کاو دو جهان را به جوی می شمرد
(۳) جان دوم را که ندانند خلق
مصلقه ای کرد و به جانان سپرد
(۴) قالب خاکی سوی خاکی فکند
جان و خرد سوی سماوات برسد

۱۵۶۳. در ابیات زیر کدام واژه درست معنی شده است؟

- (۱) به بگماز کوتاه کردند شب
(۲) نوندی دلاور به کردار باد
به یاد سپهید گشادند لب (شراب)
برافگند و مهراب را مژده داد (سوارکار)
(۳) کجا دیزه تو چمد روز جنگ
(۴) سدیگر زدم بر میان زفرش
شتاب آید اندر سپاه درنگ (جنگجو)
برآمد همی جوی خون از جگرش (کمرگاه)

۱۵۶۴. در باب ریشه اسطوره‌ای جشن سده، کدام گزینه درست است؟

- (۱) بزرگداشت کشف آتش توسط هوشنگ
(۲) آموختن کشت و کار توسط طهمورت
(۳) جدا کردن دیو و دد از آدمی توسط کیومرث
(۴) تکریم کشف آهن و ساختن ابزارهای کشاورزی توسط جمشید

۱۵۶۵. در کدام گزینه، همه پادشاهان مربوط به عهد اساطیری شاهنامه هستند؟

- (۱) کیومرث، طهمورث، گرشاسب، هوشنگ
(۲) ضحاک، جمشید، هوشنگ، کیومرث
(۳) کیومرث، جمشید، ضحاک، گشتاسب
(۴) طهمورث، هوشنگ، کیومرث، منوچهر

۱۵۶۶. مفهوم «کردار» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) بگیرد که پیکار حصار به خدنگی
(۲) کردار همی کردی تا دل به تو دادم
(۳) چیزی که همی دانی، بیهوده چه پرسى؟
(۴) به چشم هر کس او را بزرگی و حشمت
بخشد که کردار جهانی به سوالی
چون دل بشد از دست، بیستی در کردار
گفتار چه باید که همی دانی کردار؟
به جای هر کس او را ایادی و کردار

۱۵۶۷. بیت زیر یاد آور کدام شاعر معلقات است؟

- عنیزه برفت از تو و کرد منزل
به مقراط و سقط اللوی و عقیقه
(۱) امرؤ القیس
(۲) عمرو بن کلثوم
(۳) عنتره بن شداد
(۴) زهیر بن ابی سلمی

۱۵۶۸. توضیح مربوط به کدام بیت درست است؟

- (۱) ز خون کشته کزان بتکده به دریا راند
(خون کشتگان موجب سرخی لاله شد.)
(۲) درون دریا مد آمدی به روز دو بار
(آب دریا چنان بالا می آمد که آسمان را هم در بر می گرفت.)
(۳) چو پای باز در آن بیشه پر جلاجل بود
(شاخه‌های درختان در آن بیشه از پولک کمربندها پرشکوه بود.)
(۴) چو خور براید و گرمی به مرد خفته رسد
(خواب صبحگاهی و گرمای خورشید موجب سستی و رخوت خفته می شود.)
چو سرخ لاله شد آبی چو سبز سیستبر
چنانکه چرخ زدی اندر آب او چنبر
ستاک‌های درخت از پیشیزهای کمر
سبک نگردد زان خواب تا گه محشر



۱۵۶۹. معنی کنایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

دم بر تو شمرده است خداوند از یراک فرداش به هر دم زدنی با تو شمار است

- (۱) بهره گرفتن از فرصت‌های زندگی
(۲) کوتاهی عمر و غفلت از لحظه‌های زندگی
(۳) بی‌اعتباری و ناپایداری عمر آدمی
(۴) پاسخ‌گویی در قیامت برای تک تک لحظه‌های زندگی

۱۵۷۰. مفهوم کلی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

گر کار فلک گرد گشتن آمد دین کار تو است و تو مرد کاری

- (۱) راه دین، راه مستقیم است. تو راه دین را بیمای.
(۲) تو هم از فلک پیروی کن و لحظه‌ای از تلاش فروگذار مباش.
(۳) فلک مدیر و مدبر توست جز پیروی از افلاک چاره‌ای نداری.
(۴) با گردش فلک عمر تو کوتاه می‌شود، پس فرصت‌ها را غنیمت بشمار.

۱۵۷۱. مفهوم کلی بیت زیر کدام است؟

خرد است آن که چو مردم سپس او برود گر گهر روید در زیر پیاش خاک سزاست

- (۱) بر خردمند واجب است که بر گوهر خاک قدم نهد.
(۲) اگر در زیر پای خردمند، گوهر بروید، سزاوار اوست.
(۳) خردمند چون گوهر است که واجب است پیروی شود.
(۴) اگر خردمند متواضع و فروتن باشد، خاک وجودش به گوهر تبدیل شود.

۱۵۷۲. در کدام بیت، تاویل قرآنی دیده می‌شود؟

- (۱) صنع او را مقدم است عدم ذات او را مسلم است قدم
(۲) ید او قدرت است، وجه بقاش آمدن حکمش و نزول عطاش
(۳) یار مار است چون زنی تو درش؟ مار بار است چون رمی ز برش؟
(۴) سوی تو نام زشت و نام نکوست ور نه محض عطاست هر چه ازوست

۱۵۷۳. ابیات زیر در توصیف چه چیزی است؟

اولین پوست زفت و تلخ بود دومین چون ز ماه سلخ بود
سومین آن حریر زرد تنک چارمین مغز آبدار خنک
پنجمین منزل است خانه تو سنت انبیا ستانه تو
چون ز پنجم روان بیارایی پس به اول چرا فرود آیی؟

- (۱) مراحل سلوک (۲) مراتب نفس (۳) بطن‌های قرآن (۴) درجات عشق

۱۵۷۴. ابیات زیر چه نکته‌ای را مطرح می‌کند؟

عنصر و مایه هیولانی طبع و الوان چار ارکانی
همه را غایت و تناهی دان نردبان پایه الهی دان

- (۱) اصل طبیعت و ترکیب ارکان، ما را به خدا می‌رسانند.
(۲) در شناخت خدا باید عناصر مادی و طبایع انسانی را در نظر گرفت.
(۳) عناصر و ارکان مادی پایان و نهایت دارند اما پله رسیدن به حق هستند.
(۴) همه عناصر جهان مادی غایتی و نهایی ندارند و به حق ختم می‌شوند.

۱۵۷۵. مفهوم کنایی مصراع اول این بیت در کدام گزینه آمده است؟

خوان فلک که هست سیه کاسه هر شبی یک گرده دارد از مه چندانکه بنگرم

- (۱) فقیر و بی‌بضاعت بودن (۲) بخیل و ممسک بودن
(۳) آلوده دامن و پلید بودن (۴) سیاه رنگ بودن آسمان در شب

۱۵۷۶. در بیت زیر، معنی کنایی مصراع دوم چیست؟

هر که جان خویش را آگاه کرد ریش خود دستار خوان راه کرد

- (۱) وساطت کسی را پذیرا گشتن (۲) بذل و بخشش را به نهایت رساندن
(۳) از تمام داشته‌ها دست برداشتن (۴) تواضع و فروتنی کردن



۱۵۷۷. مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

محشمتی بنده درویشی است حکم چو بر عاقبت اندیشی است

- (۱) عاقبت اندیشی درویش همان محشمتی است.
(۲) نیک انجामी هم زمان در سایه فقر و محشمتی است.
(۳) دولت و نیک انجामी در سایه فقر است.
(۴) محشمت و فقیر هر دو در بند نیک انجामी اند.

۱۵۷۸. مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) در لغت عشق سخن جان ماست
(۲) چون قلم آمد شدن آغاز کرد
(۳) پرده خلوت چو برانداختند
(۴) جنبش اول که قلم برگرفت
ماسخنیم این طلل ایوان ماست
چشم جهان را به سخن باز کرد
جلوت اول به سخن ساختند
حرف نخستین ز سخن درگرفت.

۱۵۷۹. در کدام گزینه معنی «بلعجب» با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) او چو درآمد ز در بانگ برآمد ز من
(۲) بحث عقل و حس اثر دان یا سبب
(۳) صید از کمند اگر بجهد بلعجب بود
(۴) ز بس صورت که پیدا کرد و بنمود
کاینک شکاری شگرف وینت شی بلعجب
بحث جانی یا عجب یا بلعجب
ورنه چو در کمند بمیرد عجیب نیست
تو گفتی چرخ آن شب بلعجب بود

۱۵۸۰. مفهوم کلی بیت زیر کدام است؟

فراسنقر آنگه که نصرت پذیرد بر آقسنقر آثار خذلان نماید

- (۱) فرارسیدن فصل بهار
(۲) طلوع خورشید
(۳) فرارسیدن فصل پاییز
(۴) طلوع ماه چهارده

۱۵۸۱. مفهوم کتابی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

تو را از گوسفند چرخ دنیا می‌نهد دنبه تو بر گاو زمین برده اساس قصر و بنیانش

- (۱) تباه کردن دنیا آدمی را
(۲) بدنام کردن دنیا آدمی را
(۳) بهره‌مند کردن دنیا آدمی را
(۴) فریب دادن دنیا آدمی را

۱۵۸۲. در کدام گزینه توصیف سیمرغ با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) ای به خراسان در سیمرغ وار
(۲) در کیش ما تجرد عنقا تمام نیست
(۳) عشق سیمرغ است کاور دام نیست
(۴) اگر بدانی سیمرغ را همی مانم
نام تو پیسدا و تن تو نهان
در قید نام ماند اگر از نشان گذشت
در دو عالم رو نشان و نام نیست
که من نهانم و پیداست نام و اخبارم

۱۵۸۳. ابیات زیر بر کدام اصل با دیدگاه کلامی تأکید دارد؟

دست کان لرزان بود از ارتعاش و آنک دستی تو بارزانی ز جاش
هر دو جنبش آفریده حق شناس لیک نتوان کرد این با آن قیاس
زان پیشیمانی که لرزانیـــــدی‌اش مرتعش را کی پشیمان دیدی‌اش

- (۱) قاعده اسقاط تکلیف از بیمار
(۲) دیدگاه کسب فعل اشعر بان
(۳) نظریه فاعلیت نهایی خداوند
(۴) اصل قدرت و اختیار آدمی

۱۵۸۴. مفهوم کلی ابیات زیر بر کدام اصل دلالت دارد؟

عمر همچون جوی نونو می‌رسد مستمری می‌نماید در جسد
آن ز تیری مستمر شکل آمده است چون شرر کش نیز جنبانی به دست
شاخ آتش را بجنبانی بساز در نظر آتش نماید بس دراز
این درازی مدت از تیزی صنع می‌نماید سرعت انگیزی صنع

- (۱) مرگ تدریجی
(۲) حدوث ذاتی
(۳) تجدد امثال
(۴) خطای خواص ظاهری

۱۵۸۵. مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) چون پی یسکن الیهاش آفرید
(۲) پرتو حق است آن معشوق نیست
(۳) آنک عالم مست گفتنش آمدی
(۴) زین للناس حق آراسته است
کی تواند آدم از حوا برید
خالقست آن گویا مخلوق نیست
کلبمینی یا حمیرا می‌زدی
ز آنچه حق آراست کی دانند رست



۱۵۸۶. معنا و مفهوم درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

دست موتم نکند میخ سراپردۀ عمر گر سعادت بزند خیمه به پهلوی توام

- (۱) اگر سعادت همنشینی تو را بیایم مرگ را بر زندگی من دستی نخواهد بود.
- (۲) اگر سعادت در پهلوی تو مقام کند، مرگ میخ خانهٔ عمرم را نخواهد کند.
- (۳) اگر بخت و اقبال با تو همراهی کند، دست مرگ از وجودتان کوتاه خواهد شد.
- (۴) اگر بخت و اقبال همراهی تو را به دست آورم، مرگ نمی‌تواند به سراپردۀ زندگی من میخ بزند.

۱۵۸۷. کدام گزینه با بیت زیر تناسب مفهومی دارد؟

اگر سالکی محرم راز گشت ببندند بر وی در بازگشت

- (۱) چه شب‌ها نشستم در این سیر گم که دهشت گرفت آستینم که قم
- (۲) محرم این هوش جز بیهوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست
- (۳) کسی را در این بزم ساغر دهنش که داروی بیهوشیش در دهند
- (۴) هر که را اسرار حق آموختند مهر کردند و دهانش دوختند

۱۵۸۸. معنای ایهامی کاربرد «قلب» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) تو که کیمیا فروشی نظری به قلب ما کن که بضاعتی نداریم و فکنده‌ایم دامی
- (۲) به زلف گوی که آیین دلبری بگذار به غمزه کوی که قلب ستمگری بشکن
- (۳) نقد دلی که بود مرا صرف باده شد قلب سیاه بود از آن در حرام رفت
- (۴) گر قلب دلم را تنهد دوست عیاری من نقد روان در دمش از دیده شمارم

۱۵۸۹. کدام گزینه با بیت زیر اختلاف معنایی دارد؟

اشک خونین من از سرخ برآمد چه عجب خجل از کردۀ خود پرده‌دري نیست که نیست

- (۱) سر سودای تو در سینه بماندی پنهان چشم تر دامن اگر فاش نکردی رازم
- (۲) گر کمیت اشک گلگونم نبودی گرم رو کی شدی روشن به گیتی راز پنهانم چو شمع
- (۳) اگر به رنگ عقیقی شد اشک من چه عجب که مهر خاتم لعل تو هست همچو عقیق
- (۴) درد عشق ار چه دل از خلق نهان می‌دارد حافظ این دیدهٔ گریان تو بی‌چیزی نیست

۱۵۹۰. معنای صفت فاعلی از مصدر «کشیدن» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) خراب گرمی هنگامهٔ پیاله کشانم که غیر دانهٔ سبچه در او سپند نباشد
- (۲) در عهد پادشاه خطابخش جرم پوش حافظ قرابه کش شد و مفتی پیاله نوش
- (۳) پیر پیمانۀ کش من که روانش خوش باد گفت پرهیز کن از صحبت پیمان شکنان
- (۴) دادگرا تو را فلک جرعه‌کش پیاله باد دشمن دل سیاه تو غرقه به خون چو لاله باد

۱۵۹۱. «گوش ماهی» در کدام گزینه مفهوم متفاوت دارد؟

- (۱) گردن بیهوده‌ای از دور مینا می‌کشد گوش ماهی می‌شمارد بحر را مخمور ما
- (۲) نیست گنجایش اسرار حقیقت دل را گوش ماهی صدف گوهر دریا نشود
- (۳) کلک گوهر بار صائب چون گهرریزی کند گوش‌ها چون گوش ماهی غوطه در دریا زند
- (۴) هر سبک مغزی سخن نتواند از عارف شنید گوش ماهی چون صدف نبود سزاوار گهر

۱۵۹۲. مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) زندان غربی شمرد دوش پدر را طفلی که بدآموز به مادر شده باشد
- (۲) همچو طفل بی‌پدر می‌گیرم از حرمان بخت می‌دهد مادر نوید نقل و بادامم دروغ
- (۳) دامن مادر به آغوش پدر بگزیده‌اند طفل طبعانی که از دنبال دنیا می‌روند
- (۴) از آغوش پدر هم یاد کن ای بی‌خبر گاهی چه در دامن مادر این‌قدر طفلانه آویزی؟



۱۵۶۱. گزینه ۳

تفسیر و تحلیل جامع گزینه ۳:

- در این گزینه، شاعر با استفاده از تشبیه‌های بدیع و ظریف، تصویری از زمستان و تغییراتی که در طبیعت رخ می‌دهد، به تصویر کشیده است.
- آب کبود بوده چون آینه‌ای زدوده: آب به دلیل سرد شدن و یخ زدن، شفاف و زلال می‌شود و مانند آینه‌ای که زنگار از آن زدوده شده، درخشندگی خاصی پیدا می‌کند. این تشبیه، علاوه بر توصیف حالت فیزیکی آب، به زیبایی درونی و پاکیزگی نیز اشاره دارد.
- صندل شده است سوده، کرده به می مطراً: صندل (نوعی کفش) که از جنس چرم یا چوب است، در اثر سرما خشک و سفت می‌شود. این تشبیه، به خشکی و سفتی زمین در زمستان اشاره دارد و با استفاده از کلمه "مطراً" که به معنای باران است، کنایه‌ای به بارش برف و تبدیل شدن آن به یخ زده است.
- عالم بهشت گشته است عنبر سرشت گشته است: با توجه به اینکه زمستان فصل استراحت و آرامش است، شاعر، طبیعت را به بهشتی توصیف می‌کند که همه چیز در آن از عنبر (نوعی صمغ خوشبو) ساخته شده است. این تشبیه، به زیبایی و پاکیزگی طبیعت در زمستان اشاره دارد.
- کاشانه زشت گشته است صحرا چو روی حورا: این بیت، کنایه‌ای به تغییر چهره طبیعت در زمستان است. صحرا که در فصل‌های دیگر ممکن است خشک و بی‌روح باشد، در زمستان با پوشیده شدن از برف، زیبایی خاصی پیدا می‌کند و مانند روی حورا (زیبارویی) می‌شود.

دلیل انتخاب گزینه ۳:

- تطابق با تصویر کلی ابیات: تمام ابیات این بیت، تصویری از زمستان و تغییرات آن در طبیعت را به تصویر می‌کشد.
- استفاده از تشبیهات بدیع: شاعر با استفاده از تشبیهات بدیع و ظریف، تصویری زیبا و ماندگار از زمستان خلق کرده است.
- توجه به جزئیات: شاعر به جزئیات طبیعت در زمستان توجه کرده و با استفاده از واژگان مناسب، تغییرات ایجاد شده را به تصویر کشیده است.
- مقایسه با گزینه‌های دیگر و دلایل عدم انتخاب آنها:
- گزینه ۱: شفاف شدن آب در بهار: این گزینه با توجه به تصویر کلی ابیات و استفاده از واژگانی مانند "سوده" و "مطراً" که به خشکی و سرما اشاره دارند، منتفی است.
- گزینه ۲: دعوت به بزم آرای: این گزینه با توجه به توصیف زمستان و تغییرات آن در طبیعت، ارتباطی با موضوع بزم‌آرایی ندارد.
- گزینه ۴: تحریض به دبدار زیبارویان: این گزینه نیز با توجه به توصیف طبیعت در زمستان و استفاده از تشبیهات مرتبط با آن، ارتباطی با موضوع دیدار زیبارویان ندارد.

نکات مهم و تخصصی نظم فارسی مرتبط با سوال:

- تشبیه: یکی از مهم‌ترین صنایع ادبی در شعر فارسی است که در این بیت به وفور از آن استفاده شده است.
- کنایه: شاعر با استفاده از کنایه، مفاهیم عمیق‌تر و پیچیده‌تری را بیان می‌کند.
- توصیف طبیعت: شاعران فارسی‌زبان به توصیف طبیعت و زیبایی‌های آن بسیار علاقه داشتند و از این موضوع برای بیان احساسات و مفاهیم خود استفاده می‌کردند.
- استفاده از واژگان مناسب: انتخاب واژگان مناسب در شعر، نقش مهمی در انتقال مفاهیم و ایجاد تصویر ذهنی در خواننده دارد.
- معنی و تحلیل جداگانه هر بیت:
- آب کبود بوده چون آینه‌ای زدوده: آبی که در اثر سرما یخ زده، شفاف و زلال شده و مانند آینه‌ای که زنگار از آن زدوده شده، درخشندگی خاصی پیدا کرده است.
- صندل شده است سوده، کرده به می مطراً: صندل (کفش) در اثر سرما خشک و سفت شده و زمین نیز مانند صندل، خشک و سفت شده است. کلمه "مطراً" به بارش برف و تبدیل شدن آن به یخ اشاره دارد.
- عالم بهشت گشته است عنبر سرشت گشته است: طبیعت در زمستان به بهشتی تبدیل شده که همه چیز در آن از عنبر (صمغ خوشبو) ساخته شده است.
- کاشانه زشت گشته است صحرا چو روی حورا: صحرا که در فصل‌های دیگر ممکن است خشک و بی‌روح باشد، در زمستان با پوشیده شدن از برف، زیبایی خاصی پیدا کرده و مانند روی حورا (زیبارویی) شده است.

نتیجه‌گیری:

- با توجه به تحلیل‌های ارائه شده، گزینه ۳ (یخ‌زدگی آب در زمستان) بهترین پاسخ برای این سوال است. شاعر با استفاده از تشبیهات بدیع و ظریف، تصویری زیبا و ماندگار از زمستان و تغییرات آن در طبیعت خلق کرده است.

۱۵۶۲. گزینه ۴

تفسیر و تحلیل جامع گزینه ۴:

- این بیت به یکی از بنیادی‌ترین مفاهیم در ادبیات و فلسفه یعنی مرگ و حیات پس از مرگ اشاره دارد. شاعر با استفاده از تضاد بین "قالب خاکی" و "سماوات" و همچنین بین "فکندن" و "بردن" به این تضاد بنیادین بین جسم و روح، فناپذیری و بقا اشاره می‌کند.



- **قالب خاکی سوی خاکی فکند:** این بخش از بیت به جسم انسان اشاره دارد که پس از مرگ به خاک باز می‌گردد. "قالب خاکی" کنایه از بدن مادی و فانی انسان است.
- **جان و خرد سوی سماوات برد:** این بخش از بیت به روح و خرد انسان اشاره دارد که پس از مرگ به سوی آسمان‌ها و عالم بالا می‌رود. "سماوات" نماد عالم بالا و جایگاه ابدی روح است.
- **دلیل انتخاب گزینه ۴:**
- **تطابق مستقیم با بیت اصلی:** گزینه ۴ به طور مستقیم به مفهوم مرگ و حیات پس از مرگ اشاره دارد که در بیت اصلی نیز به آن پرداخته شده است.
- **تضاد بین جسم و روح:** استفاده از تضاد بین "قالب خاکی" و "سماوات" به زیبایی این مفهوم را برجسته می‌کند.
- **تاکید بر بقا:** این گزینه بر بقا و جاودانگی روح انسان پس از مرگ تأکید دارد که با مفهوم کلی بیت اصلی همخوانی دارد.
- **مقایسه با گزینه‌های دیگر و دلایل عدم انتخاب آنها:**
- **گزینه ۱:** گنج زری بود در این خاکدان، کاو دو جهان را به جوی می‌شمرد: این گزینه اگرچه به ارزش و اهمیت انسان اشاره دارد اما ارتباط مستقیمی با مفهوم مرگ و حیات پس از مرگ ندارد.
- **گزینه ۲:** آن ملک با ملکی رفت باز، زنده کنون شد که تو ویی بمرد: این گزینه نیز به تغییر حالت و گذر زمان اشاره دارد اما به طور مستقیم به مفهوم مرگ و حیات پس از مرگ نمی‌پردازد.
- **گزینه ۳:** جان دوم را که ندانند خلق، مصقله‌ای کرد و به جانان سپرد: این گزینه به مفهوم روح و عالم بالا اشاره دارد اما به طور کامل به تضاد بین جسم و روح و بازگشت جسم به خاک نمی‌پردازد.
- **نکات مهم و تخصصی نظم فارسی مرتبط با سوال:**
- **تضاد:** یکی از مهم‌ترین صنایع ادبی در شعر فارسی است که در این بیت به زیبایی از آن استفاده شده است.
- **نماد:** شاعران فارسی‌زبان از نمادها برای بیان مفاهیم عمیق و پیچیده استفاده می‌کردند. "قالب خاکی" و "سماوات" در این بیت نمادهایی هستند که به ترتیب به جسم و روح اشاره دارند.
- **معنای ضمنی:** در شعر فارسی، اغلب ابیات دارای معانی ضمنی و لایه‌های مختلف هستند. این بیت نیز علاوه بر معنای ظاهری، به مفاهیم فلسفی و عرفانی نیز اشاره دارد.
- **تحلیل جداگانه هر بیت:**
- **بیت اصلی:** "جان گرامی به پدر باز داد، کالبد تیره به مادر سپرد" به معنای آن است که روح انسان (جان گرامی) به سوی خالق باز می‌گردد و جسم او (کالبد تیره) به خاک سپرده می‌شود.
- **گزینه ۱:** این بیت به ارزش و اهمیت انسان و دارایی‌های او در دنیا اشاره دارد.
- **گزینه ۲:** این بیت به تغییر حالت و گذر زمان اشاره دارد.
- **گزینه ۳:** این بیت به مفهوم روح و عالم بالا اشاره دارد.
- **گزینه ۴:** این بیت به طور کامل به مفهوم مرگ و حیات پس از مرگ و تضاد بین جسم و روح اشاره دارد.
- **نتیجه‌گیری:**
- **با توجه به تحلیل‌های ارائه شده، گزینه ۴ بهترین پاسخ برای این سوال است.** این گزینه به طور کامل و دقیق به مفهوم بیت اصلی پرداخته و از نظر ادبی نیز بسیار قوی است.
- **۱۵۶۳. گزینه ۱)**
- **تفسیر و تحلیل جامع گزینه ۱:**
- **به بگماز کوتاه کردند شب:** این بخش از بیت به معنای آن است که تا صبح بسیار اندکی مانده است. "بگماز" به معنای دم صبح یا سپیده دم است.
- **به یاد سپهبد گشادند لب:** این بخش به معنای آن است که به یاد سپهبد (سردار یا فرمانده) جام شراب را برداشتند و نوشیدند. "گشادند لب" کنایه از نوشیدن شراب است.
- **دلیل انتخاب گزینه ۱:**
- **معنای دقیق واژه "بگماز":** در این گزینه، واژه "بگماز" به درستی به معنای سپیده دم یا دم صبح ترجمه شده است.
- **تناسب معنایی ابیات:** معنای این بیت با بسیاری از اشعار حماسی و عاشقانه فارسی که به توصیف شب‌نشینی‌ها و بزم‌ها می‌پردازند، همخوانی دارد.
- **استفاده از کنایه:** "گشادند لب" کنایه زیبایی برای توصیف نوشیدن شراب است.
- **مقایسه با گزینه‌های دیگر و دلایل عدم انتخاب آنها:**
- **گزینه ۲:** نوندی دلاور به کردار باد
برافگند و مهرباب را مژده داد (سوارکار): در این گزینه، "نوندی دلاور" به معنی جنگجوی نیرومند است و "مهرباب" به معنای محراب یا جایگاه نماز است. ارتباط بین این دو واژه و مفهوم سوارکار چندان روشن نیست.



- **گزینه ۳:** کجا دیزه تو چمد روز جنگ
است و "چمد" به معنای پوشیدن یا بر تن کردن است. "سپاه درنگ" نیز به معنای توقف سپاه است. این واژه‌ها در کنار هم معنای کاملی نمی‌سازند.
- **گزینه ۴:** سدیگر زدم بر میان زفرش
زدن است و "زفرش" به معنای فرش یا زمین است. "جوی خون" نیز به معنای جویباری از خون است. این واژه‌ها در کنار هم به یک صحنه جنگ و خونریزی اشاره دارند که با مفهوم بیت اصلی همخوانی ندارد.
- **نکات مهم و تخصصی نظم فارسی مرتبط با سوال:**
- **واژگان کهن:** در شعر فارسی، به ویژه اشعار کلاسیک، از بسیاری از واژگان کهن و اصطلاحات خاص استفاده می‌شود که تفسیر دقیق آن‌ها نیاز به شناخت عمیق از زبان فارسی دارد.
- **کنایه و استعاره:** شاعران فارسی‌زبان از کنایه و استعاره برای بیان مفاهیم پیچیده و ایجاد زیبایی در شعر استفاده می‌کردند.
- **تناسب معنایی ابیات:** در شعر فارسی، هر کلمه و عبارت باید در کنار کلمات و عبارات دیگر معنای کامل و هماهنگی ایجاد کند.
- **تحلیل جداگانه هر بیت:**
- **بیت اصلی:** این بیت به توصیف یک شب‌نشینی و بزم شراب‌خواری می‌پردازد و به پایان رسیدن شب و آغاز صبح اشاره دارد.
- **گزینه ۲:** این بیت به یک جنگجو و پیروزی او اشاره دارد.
- **گزینه ۳:** این بیت به آماده شدن برای جنگ و توقف سپاه اشاره دارد.
- **گزینه ۴:** این بیت به یک صحنه جنگ و خونریزی اشاره دارد.
- **نتیجه‌گیری:**
با توجه به تحلیل‌های ارائه شده، گزینه ۱ بهترین پاسخ برای این سوال است. این گزینه به درستی معنای واژه "بگماز" را مشخص کرده و تناسب معنایی بین اجزای بیت را حفظ کرده است.
- **۱۵۶۴. گزینه ۱)**
- **تفسیر و تحلیل جامع گزینه ۱:**
گزینه اول، یعنی بزرگداشت کشف آتش توسط هوشنگ، دقیق‌ترین و جامع‌ترین پاسخ به سوال درباره ریشه اسطوره‌ای جشن سده است. در اساطیر ایران، هوشنگ نخستین پادشاه بشر و کشف‌کننده آتش معرفی شده است. کشف آتش یکی از مهم‌ترین دستاوردهای بشر اولیه بوده که تأثیر شگرفی بر زندگی انسان‌ها داشته است. از این رو، ایرانیان باستان این رویداد مهم را با برگزاری جشن سده گرامی می‌داشتند.
- **دلیل انتخاب گزینه ۱:**
- **تطابق با اسطوره‌ها:** داستان کشف آتش توسط هوشنگ یکی از معروف‌ترین و بنیادی‌ترین اسطوره‌های ایرانی است.
- **اهمیت آتش در فرهنگ ایرانی:** آتش در فرهنگ ایرانی نماد پاکی، روشنایی، دانش و زندگی است. کشف آتش به معنای آغاز تمدن و خروج انسان از تاریکی به سوی روشنایی بوده است.
- **ارتباط با جشن سده:** برگزاری جشن سده در شب دهم بهمن ماه و افروختن آتش‌های بزرگ به طور مستقیم به داستان کشف آتش توسط هوشنگ مرتبط است.
- **مقایسه با گزینه‌های دیگر و دلایل عدم انتخاب آنها:**
- **گزینه ۲:** آموختن کشت و کار توسط طهمورت: اگرچه طهمورت نیز یکی از پادشاهان اسطوره‌ای ایران و مبدع کشاورزی است، اما کشف آتش از نظر تاریخی و فرهنگی اهمیتی بسیار بیشتر از کشاورزی داشته است.
- **گزینه ۳:** جدا کردن دیو و دد از آدمی توسط کیومرث: کیومرث نخستین انسان و پادشاه جهان در اساطیر ایرانی است. جداسازی انسان از دیو و دد نیز رویدادی مهم است، اما ارتباط مستقیمی با جشن سده ندارد.
- **گزینه ۴:** تکریم کشف آهن و ساختن ابزارهای کشاورزی توسط جمشید: جمشید نیز یکی از پادشاهان اسطوره‌ای ایران و مبدع بسیاری از فنون است. کشف آهن و ساخت ابزارهای کشاورزی نیز دستاورد مهمی بوده است، اما این دستاورد در مقایسه با کشف آتش از نظر قدمت و اهمیت کمتر است.
- **نکات مهم و تخصصی نظم فارسی مرتبط با سوال:**
- **اساطیر ایرانی:** شناخت اساطیر ایرانی برای درک بهتر بسیاری از مفاهیم و نمادهای ادبیات فارسی ضروری است.
- **اهمیت آتش در فرهنگ ایرانی:** آتش در فرهنگ ایرانی نمادهای بسیاری دارد و در ادبیات فارسی نیز به کرات به آن اشاره شده است.
- **تطور اسطوره‌ها:** اسطوره‌ها در طول زمان تغییر و تحول می‌یابند و ممکن است در منابع مختلف روایت‌های متفاوتی از آن‌ها وجود داشته باشد.
- **تحلیل جداگانه هر گزینه:**
- **گزینه ۱:** این گزینه به ریشه اسطوره‌ای جشن سده اشاره دارد و با شواهد تاریخی و ادبی تطابق دارد.
- **گزینه ۲:** این گزینه به یکی دیگر از دستاوردهای مهم پادشاهان اسطوره‌ای ایرانی اشاره دارد، اما ارتباط مستقیمی با جشن سده ندارد.